

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Jany Knotkové, soudkyně JUDr. Kateřiny Kodetové a soudce Mgr. Zdeňka Váni ve věci

žalobce: **T. P.**, IČO xxx
sídlem xxx xxx, xxx xxxz
zastoupený advokátem Mgr. Michalem Roubíkem
sídlem třída Legií 413, 393 01 Pelhřimov

proti
žalované: **AP-AUTO PRAHA, s. r. o.**, IČO 276 05 230
sídlem Pilská 20, 198 00 Praha 9- Hostavice
zastoupená advokátem JUDr. Ing. Janem Vychem
sídlem Lazarská 11/6, 120 00 Praha 2

o zaplacení částky 375.800 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 8. března 2023 č. j. 24 C 28/2022-89 ve znění doplňujícího usnesení ze dne 8. března 2023 č. j. 24 C 28/2022-94,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se mění tak, že se žaloba o zaplacení částky 375.800 Kč s příslušenstvím a o náklady spojené s uplatněním pohledávky 1.200 Kč zamítá.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradu nákladů řízení 85.716 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Ing. Jana Vycha.
- III. Žalobce je povinen zaplatit České republice na nákladech státu částku, jejíž výše bude stanovena samostatným usnesením soudu prvního stupně, do tří dnů od právní moci samostatného usnesení a na účet Obvodního soudu pro Prahu 9.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

IV. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradu nákladů odvolacího řízení 55.526 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Ing. Jana Vycha.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované zaplatit žalobci 375.800 Kč s tam blíže specifikovaným příslušenstvím a náklady spojené s uplatněním pohledávky ve výši 1.200 Kč (výrok I.) a současně žalované uložil zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení 146.688,39 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho právního zástupce (výrok II.). Dále rozhodl o povinnosti žalované zaplatit státu na účet Obvodního soudu pro Prahu 9 na náhradu nákladů řízení částku, která bude stanovena v samostatném usnesení (výrok III.) a o povinnosti žalobce doplatit soudní poplatek ve výši 8.970 Kč na účet Obvodního soudu pro Prahu 9 do tří dnů od právní moci doplňujícího usnesení (výrok IV.).
2. Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobce domáhal po žalované zaplacení shora uvedené částky, sestávající z kupní ceny ve výši 375.100 Kč a nákladů vynaložených na měření emisí ve výši 700 Kč, s tvrzením, že došlo k odstoupení od kupní smlouvy, kterou uzavřel dne 12. 8. 2021 s žalovanou a jejímž předmětem byl prodej ojetého vozidla zn. Ford Transit Custom. Žalobce tvrdil, že k odstoupení z jeho strany došlo pro podstatné skryté vady vozidla, spočívající zejm. v nesprávně fungujícím filtru pevných částic a v poškození turbodmychadla.
3. Žalovaná s žalobou nesouhlasila a navrhovala její zamítnutí s tím, že ze strany žalobce nedošlo k platnému odstoupení od předmětné kupní smlouvy a nevznikl mu tak nárok na vrácení kupní ceny. Akcentovala, že se žalobce jakožto podnikatel v kupní smlouvě vzdal práv z vadného plnění ve vztahu k vadám, které mohly být zjištěny při provedení technické prohlídky a k vadám, které mělo vozidlo při přechodu nebezpečí škody na věci na kupujícího, že byl seznámen s tím, že předmětem koupě je věc používaná, která vykazuje vady odpovídající míře používání i s tím, že vozidlo je před generální opravou, přičemž měl možnost zkušební jízdy a možnost si vozidlo prohlédnout za účasti odborného poradce.
4. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že mezi účastníky byla dne 12. 8. 2021 uzavřena kupní smlouva na vozidlo Ford Transit Custom s kupní cenou 375.100 Kč. Žalovaná (prodávající) ve smlouvě prohlásila, že vozidlo je věcí používanou a vykazuje vady odpovídající míře jeho používání a opotřebení a jeho stav je popsán v příloze č. 1 smlouvy. Žalobce (kupující) ve smlouvě prohlásil, že měl možnost zkušební jízdy a mohl si prohlédnout vozidlo před jeho převzetím, a to i za účasti jím přizvaného odborníka, a dále že je srozuměn se skutečností, že vozidlo je věc používaná a opotřebovaná, jenž nemá vlastnosti věci nové, tedy že se nejedná o věc bez vad a je před generální opravou. V čl. 3.4. smlouvy se žalobce vzdal práv z případných vad, které mohly být zjištěny při provedení technické kontroly nebo prohlídky, jakož i vad, které mělo vozidlo v době přechodu nebezpečí škody na věci na kupujícího. Příloha kupní smlouvy byla dána žalobci již vyplněna, žádná bližší specifikace nutných oprav nebyla žalobci sdělena. Z jiných kupních smluv, které žalovaná jako prodávající dříve uzavřela, měl soud prvního stupně za prokázané, že text kupní smlouvy je stále stejný – neměnný, kdy se mění jen identifikace vozidla. Při prodeji vozidla byla provedena zkušební jízda po městě, prohlídka servisem provedena nebyla, ani nebyla nabízena. Žalovaná při koupi vozidla toto pouze zběžně zkontroluje a prohlédne, zjistí, zda všechno funguje, ale nic víc, větší technickou kontrolu vozidla nedělá. V září 2021 v rámci technické prohlídky byla zjištěna řada vad vozidla – zásah do výfukové soustavy a do filtru pevných částic, poškození turbodmychadla a velké zakarbonování vnitřní části motoru. O odstoupení od smlouvy byla žalovaná informována dopisem ze dne 24. 9. 2021, ve kterém žalobce specifikoval vady vozidla. V rámci znaleckého zkoumání vozidla, byly zjištěny dvě podstatné vady vozidla, které nebylo možné při běžné prohlídce zjistit – poškození filtru pevných částic a poškození turbodmychadla; rozsah poškození při 187.000 km neodpovídal běžnému opotřebení.

5. Po právní stránce takto zjištěný skutkový stav soud prvního stupně posoudil podle příslušných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“). Konstatoval, že účastníci uzavřeli kupní smlouvu ve smyslu § 2079 a násl. o. z., načež se zabýval otázkou, zda žalobci náleží práva z vadného plnění podle § 2099 a násl. o. z. V tomto směru dospěl k následujícím dílčím závěrům: v řízení bylo prokázáno, že vozidlo v době uzavření kupní smlouvy vykazovalo řadu skrytých vad, které žalobce nemohl rozpoznat; jednalo se o vady podstatné, o kterých kdyby žalobce věděl, vozidlo by si nezakoupil; žalobce tyto vady žalované řádně a včas vytkl. S ohledem na tyto dílčí závěry soud prvního stupně uzavřel, že se ze strany žalované jednalo o podstatné porušení smlouvy, zakládající právo žalobce na odstoupení od smlouvy (§ 2106 odst. 1 o. z.), a že tedy žalobce od kupní smlouvy dopisem ze dne 24. 9. 2021 platně odstoupil. Pokud jde o vzdání se práv z vadného plnění žalobcem v čl. 3.4. kupní smlouvy, pak prvostupňový soud k tomuto ujednání nepřihlížel, neboť jej shledal nemravným a v rozporu s principem poctivosti v obchodních vztazích. V tomto směru akcentoval, že v řízení bylo prokázáno, že text smlouvy je neměnný a kupující nemá možnost do textu smlouvy nijak zasahovat, a dále pak to, že žalovaná žalobci prodala vozidlo, o jehož technickém stavu a vadách jí nebylo nic známo a současně zakomponováním vzdání se veškerých práv kupujícím se zbavila jakékoli možnosti, aby se kupující mohli případně domáhat jakéhokoli práva z vadného plnění.
6. Z uvedených důvodů soud prvního stupně žalobě v plném rozsahu vyhověl a o nákladech řízení rozhodl s odkazem na § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že právo na jejich náhradu přiznal plně úspěšnému žalobci.
7. Proti výrokům I., II. a III. tohoto rozsudku podala žalovaná včasné odvolání, ve kterém sporovala závěr nalézacího soudu o platném odstoupení žalobce od kupní smlouvy. Namítala, že v řízení nebylo prokázáno, že by se vytýkané vady na vozidle vyskytovaly již v okamžiku koupě, a naopak bylo prokázáno, že žalobce vozidlo koupil, aniž využil možnosti prověřit jeho technický stav, vozidlo před reklamací používal v zátěžových podmínkách a tvrzené vady oznámil žalované až po více než měsíčním provozu vozidla. Dále žalovaná akcentovala, že žalobce při koupi vozidla figuroval jako podnikatel, s čímž se však soud prvního stupně vůbec nevypořádal, přičemž zákon vztahům mezi podnikateli obecně přiznává nižší stupeň ochrany a nechává na jejich vůli úpravu vzájemných vztahů. Podle žalované měl žalobce jako podnikatel při koupi ojetého vozidla věnovat zvýšenou míru pozornosti jeho technickému stavu, to však neučinil – takovému přístupu podnikatele by soud neměl dopřát ochrany. Pokud jde o vzdání se práv z vadného plnění, pak žalovaná namítala, že se žalobce těchto v kupní smlouvě výslovně a platně vzdal. K tomu odkázala na komentářovou literaturu, podle které není smluvní vyloučení práv z vadného plnění možné toliko v rámci spotřebitelských smluv, při prodeji zboží v obchodě a v případě zlého úmyslu či lsti prodávajícího – v projednávané věci však nejde o ani jeden z těchto případů; žalovaná si sama nebyla vědoma technických nedostatků, které předmětné vozidlo mělo a nemohla je proto lstivě zastříti. Ohledně soudem prvního stupně zmiňovaného korektivu dobrých mravů žalovaná s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 ICdo 56/2019 konstatovala, že v předmětné věci, kdy jde o vztah mezi podnikateli, nenastaly žádné mimořádné okolnosti, které by jeho aplikaci odůvodňovaly. Sám žalobce v tomto směru uvedl, že kupoval v autobazarech již několik vozidel a že „takové smlouvy jsou všude stejné“ – i z pohledu žalobce šlo tedy o obvyklou praxi při prodeji ojetých vozidel. Na předmětnou kupní smlouvu nelze dle žalované aplikovat ani § 1801 o. z., neboť se nejedná o formulářovou smlouvu, a navíc toto ustanovení je koncipováno k ochraně slabší smluvní strany, přičemž předmětná kupní smlouva byla uzavírána mezi dvěma podnikateli a na jejím textu nic hrubě neodporuje obchodním zvyklostem a zásadám poctivého obchodního styku. S ohledem na uvedené žalovaná navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že se žaloba zamítá a žalované se přiznává náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů.
8. V písemném vyjádření k odvolání žalobce navrhl potvrzení napadeného rozsudku s tím, že se naprosto ztotožňuje se závěry prvoinstančního soudu. Zdůraznil, že v řízení bylo prokázáno, že namítané vady vozidla byly skryté a nebylo možné je zjistit ani při vynaložení veškeré péče, a proto

je zcela bezpředmětné posouzení, zda se jedná nebo nejedná o vztah mezi dvěma podnikateli. Žalobce trvá na tom, že předmětná smlouva byla uzavřena adhezním způsobem podle § 1798 o. z., neboť toto ustanovení platí pro každou smlouvu, jejíž základní podmínky byly určeny jednou ze smluvních stran, aniž slabší strana měla skutečnou příležitost obsah těchto základních podmínek ovlivnit, přičemž z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 23 ICdo 56/2019 vyplývá, že slabší smluvní stranou může být i podnikatel.

9. V replice k vyjádření žalobce žalovaná stran způsobu uzavření předmětné kupní smlouvy akcentovala, že většina podnikatelů má portfolio vzorových smluv a to, že takovou smlouvu v rámci své podnikatelské činnosti nabídne k podpisu neznámá, že by tato smlouva byla neměnná, navíc v předmětné věci kupní smlouva neodkazuje na žádný text mimo vlastní text smlouvy, má rozsah jedné strany a druhá strana tvoří předávací protokol, kde strany ve vzájemné shodě vyplní stav vozidla a dodatečné informace. Navíc v řízení z ničeho nevyplynulo, že by měl žalobce snahu kupní smlouvu jakkoli upravovat a že by mu nebylo vyhověno.
10. Odvolací soud ve smyslu ustanovení § 212 a § 212a o. s. ř. přezkoumal napadený rozsudek i řízení, které předcházelo jeho vydání a dospěl k závěru, že odvolání žalované je důvodné.
11. V souladu s § 213 odst. 2 o. s. ř. odvolací soud zopakoval na jednání důkazy *kupní smlouvou ze dne 12. 8. 2021, fakturou č. 2108018 ze dne 12. 8. 2021 na zaplacení kupní ceny ve výši 375.100 Kč, příjmovými pokladními doklady o provedení platby v hotovosti ze dne 12. 8. 2021 na částku 270.000 Kč a ze dne 13. 8. 2021 na částku 105.100 Kč, technickým průkazem vozidla RZ xxx, zákaznickým listem č. BO20211441 ze dne 22. 10. 2021, znaleckým posudkem č. 03/2022 ze dne 20. 5. 2022 vypracovaným znalcem Panáčkem*, ze kterých zjistil, že žalobce je ve všech těchto listinách, vztahujících se ke koupi předmětného vozidla, ať už jako kupující, objednatel, zákazník či vlastník vozidla, označen jménem, sídlem podnikání, identifikačním číslem a daňovým identifikačním číslem. Žalobce k takto provedeným důkazům na jednání odvolacího soudu uvedl, že předmětné vozidlo kupoval v rámci výkonu své podnikatelské činnosti, kdy podniká v oblasti dřevovýroby.
12. Po takto částečně zopakovaném dokazování odvolací soud konstatuje, že soud prvního stupně zjistil skutkový stav věci v zásadě správně, odvolací soud jej doplnil pouze v tom směru, že žalobce předmětnou kupní smlouvu na ojeté vozidlo uzavíral v rámci výkonu své podnikatelské činnosti, tedy jako podnikatel (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2010 sp. zn. 23 Cdo 1129/2008 či ze dne 17. 5. 2016 sp. zn. 28 Cdo 2869/2015).
13. Po právní stránce soud prvního stupně věc správně právně posoudil potud, že účastníci uzavřeli kupní smlouvu ve smyslu § 2079 odst. 1 o. z. Předmětné vozidlo v době uzavření kupní smlouvy vykazovalo řadu skrytých vad, které žalobce nemohl rozpoznat (§ 2099, § 2100 o. z.) a současně se jednalo o vady představující podstatné porušení smlouvy ve smyslu § 2106 o. z. Odvolací soud však již nemůže souhlasit se závěrem nalézacího soudu, podle kterého ze strany žalobce nedošlo k platnému vzdání se práv z odpovědnosti za vady, resp. že toto vzdání se bylo v rozporu s dobrými mravy a principem poctivosti v obchodních vztazích.
14. Podle § 419 o. z. spotřebitelem je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná.
15. Podle § 433 odst. 1 o. z. kdo jako podnikatel vystupuje vůči dalším osobám v hospodářském styku, nesmí svou kvalitu odborníka ani své hospodářské postavení zneužít k vytváření nebo k využití závislosti slabší strany a k dosažení zřejmě a nedůvodné nerovnováhy ve vzájemných právech a povinnostech stran. Podle odst. 2 se má za to, že slabší stranou je vždy osoba, která vůči podnikateli v hospodářském styku vystupuje mimo souvislost s vlastním podnikáním.
16. Podle § 1798 odst. 1 o. z. ustanovení o smlouvách uzavíraných adhezním způsobem platí pro každou smlouvu, jejíž základní podmínky byly určeny jednou ze smluvních stran nebo podle jejích pokynů, aniž slabší strana měla skutečnou příležitost obsah těchto základních podmínek ovlivnit.

Podle odst. 2 použije-li se k uzavření smlouvy se slabší stranou smluvní formulář užívaný v obchodním styku nebo jiný podobný prostředek, má se za to, že smlouva byla uzavřena adhezním způsobem.

17. Podle § 1800 odst. 2 o. z. obsahuje-li smlouva uzavřená adhezním způsobem doložku, která je pro slabší stranu zvláště nevýhodná, aniž je pro to rozumný důvod, zejména odchyluje-li se smlouva závažně a bez zvláštního důvodu od obvyklých podmínek ujednávaných v obdobných případech, je doložka neplatná. Vyžaduje-li to spravedlivé uspořádání práv a povinností stran, soud rozhodne obdobně podle § 577.
18. Podle § 1916 odst. 2 o. z. k projevu vůle, kterým zcizitel předem omezí zákonný rozsah svých povinností z vadného plnění, se nepřihlíží. Vzdá-li se nabyvatel předem svého práva z vadného plnění, vyžaduje projev jeho vůle písemnou formu.
19. Odvolací soud nesouhlasí s žalobcem, resp. soudem prvního stupně, že předmětná kupní smlouva byla uzavřena adhezním způsobem ve smyslu § 1798 a násl. o. z., neboť se jednalo o smlouvu formulářovou. V tomto směru odvolací soud konstatuje, že v řízení z ničeho nevyplývá, že by žalobce neměl skutečnou příležitost ovlivnit obsah základních podmínek kupní smlouvy – k takovému závěru rozhodně nestačí skutečnost, že „obdobné“ smlouvy žalovaná uzavřela i s jinými klienty – natož pak, že by byl žalobce v tomto závazkovém vztahu slabší smluvní stranou. Pro aplikaci ustanovení občanského zákoníku o adhezních smlouvách musí souběžně nastat dva předpoklady: a) adhezní kontraktace ve smyslu § 1798 odst. 1 o. z. a b) postavení adherujícího smluvního partnera jakožto slabší strany ve smyslu § 433 o. z. (srov. Bejček, J. *Smluvní svoboda a ochrana slabšího obchodníka*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2016, s. 201). Za splnění těchto podmínek se pravidla o adhezní kontraktaci použijí i na vztahy mezi podnikateli, nevyloučí-li si ji strany za splnění zákonných předpokladů podle § 1801 o. z. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2021 sp. zn. 23 Cdo 2351/2021).
20. Pokud jde o první podmínku, pak žalobce v řízení před soudem prvního stupně sám vypověděl, že kupní smlouvu četl jen částečně, neboť takto již kupoval více vozidel a že ta smlouva je všude víceméně stejná, stejně jako předávací protokol, z čehož se podává, že žalobce neměl o změnu obsahu kupní smlouvy jakýkoli zájem. „*Adhezním nebude kontrakt, pokud smluvní strany svobodně vyjednávaly o obsahu základních podmínek, ale i tehdy, pokud slabší strana odmítla o jejich obsahu vyjednávat (např. silnější strana předložila formulář a poskytla možnost předložení alternativního návrhu) nebo pokud strany zvolily formulář k uzavření smlouvy z důvodu úspory transakčních nákladů a oběma stranám byla ponechána možnost změnit rozsah jednotlivých podmínek smlouvy*“ (viz Janoušek, M. in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, komentář k § 1798).
21. Pokud jde o druhou podmínku, tedy postavení žalobce jako slabší smluvní strany, pak odvolací soud předně uvádí, že s žalobcem plně souhlasí v tom, že slabší smluvní stranou může být i podnikatel (bližší srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021 sp. zn. 23 ICdo 56/2019), současně však dodává, že v projednávaném případě okolnosti, které by postavení žalobce jako slabší smluvní strany jakkoli odůvodňovaly, neshledal. „*Slabší stranu lze obecně vymezit jen velmi obtížně. Pro vymezení slabší strany v konkrétním případě bude zásadně nutné identifikovat přítomnost určité nevýhody této strany, která musí být natolik významná, že ji lze pro daný vztah považovat za rozhodující. Zároveň ne v každém vztahu lze jednu stranu považovat za slabší a jednu za silnější, neboť přestože mezi stranami bude vždy existovat řada faktických nerovností, nevýhody jedné strany mohou být vyváženy jejími jinými výhodami oproti druhé straně. Ve vztazích mezi podnikateli bude navíc třeba přihlídnout k požadavku profesionality, principu soutěže a nutnosti nést riziko spojené s podnikáním, uplatnění komentovaného ustanovení by zde proto mělo přicházet v úvahu pouze ve výjimečných případech.*“ (viz Zapletal, J. in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, komentář k § 433). „*Z praktického pohledu lze uvést, že za slabší stranu v rámci určitého podnikatelského vztahu bude moci být zásadně považován podnikatel, který je na konkrétní smluvní protistranu fakticky závislý, přičemž druhá strana je schopna prosadit*

*významnou nerovnováhu ve vzájemných právech a povinnostech. V případě, že uzavření dané smlouvy je pro jednu stranu otázkou dalšího přežití jako podnikatele, lze zásadně dovozovat, že daná osoba je slabší stranou. Jako příklad lze přitom uvést podnikatele, pro jehož činnost je klíčové, aby došlo k uzavření určité smlouvy, přičemž však nemá faktickou možnost danou smlouvu uzavřít s jiným subjektem. Pokud tak nemá reálnou možnost volby ohledně smluvního partnera, bude možné ji podle našeho názoru považovat v daném vztahu za slabší stranu. Taková situace může nastat v případech tzv. přirozených monopolů, případně v případech, kdy daný podnikatel čistě z infrastrukturních důvodů nemůže určitou komoditu (vodu, energii) odebírat od jiného subjektu.“ (viz Lasák, J. in Lavický, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část* (§ 1–654). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1346–1349). V projednávaném případě žalobce nebyl slabší smluvní stranou, neboť nebyl ničím a nikým nucen, aby předmětnou kupní smlouvu s žalovanou uzavřel, navíc měl možnost si předmětné vozidlo prohlédnout, přizvat si k prohlídce odborníka, a na základě toho se svobodně rozhodnout, zda předmětnou kupní smlouvu uzavře či nikoli. Současně v případě žalované nelze uvažovat o tom, že by tato byla v předmětném závazkovém vztahu účastníku silnější stranou a že by jakkoli zneužila postavení a „kvalit odborníka“, když v tomto ohledu bylo v řízení prokázáno, že ani žalovaná neměla možnost „na první pohled“ zjistit, že vozidlo mělo namítané vady, neboť šlo o vady skryté, k jejichž „odhalení“ došlo až při důkladné technické prohlídce, kterou však žalovaná nebyla povinna provádět.*

22. Vzhledem k tomu, že žalobce při uzavření kupní smlouvy vystupoval jako podnikatel a současně nebyl slabší smluvní stranou, není dle odvolacího soudu dán jakýkoli důvod, aby požíval na úkor žalované zvýšené právní ochrany.
23. Občanský zákoník v § 1916 odst. 2 výslovně upravuje možnost vzdání se práv z vadného plnění písemnou formou, přičemž komentářová literatura k institutu vzdání se práv z vadného plnění uvádí, následující: „*V souvislosti s úpravou výskytu vad, jakož i následků, které z nich plynou, je třeba vnímat zákonný i smluvní režim jako nástroj k alokaci příslušného rizika vzniku vad, stejně jako z toho pramenících nákladů. Je třeba ovšem rozlišovat (i) na jedné straně pouhé riziko, že se bezvadného plnění nepodaří dosáhnout (ať již z jakýchkoliv příčin) – a s tím strany zásadně volně operovat mohou (přičemž prakticky půjde ve většině případů zejména o vady skryté), a (ii) vadné plnění spojené se zřímým úmyslem dlužníka na straně druhé, které se již z dosahu volné dispozice stran vymyká, má-li jít ještě mezi nimi o vztah právně uznaný a vynutitelný. (...) Alokační rizika vad, které vzniknou bez prvku zlého úmyslu dlužníka, je tedy smluvně možná bez omezení; korektivy dobrých mravů se zde neuplatní zásadně ani tehdy, pokud by o vadě dlužník věděl (pokud samozřejmě vadu lstivě nezastírá a nezatajuje).“ (viz Šilhán, J. in Hulmák, M. a kol.: *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část* (§ 1721–2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 880–890). Z uvedeného tedy vyplývá, že zákon možnost vzdání se práv z vadného plnění výslovně připouští a že jde o nikoli výjimečný nástroj k alokaci rizika vad, a to zejména vad skrytých. Využití tohoto institutu tedy nelze považovat a priori za nemravné, natož pak v případech podnikatelských závazků, kde je smluvním stranám dána široká smluvní volnost. Použití korektivy dobrých mravů ve vztazích mezi podnikateli je navíc dle judikatury naprosto výjimečné a musí být odůvodněno mimořádnými okolnostmi případu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 ICdo 56/2019). Takovými mimořádnými okolnostmi však dle odvolacího soudu rozhodně není to, že žalovaná v projednávaném případě prodala žalobci, který uvedenou smlouvu uzavíral v rámci výkonu své podnikatelské činnosti, vozidlo, o jehož technickém stavu/vadách, navíc skrytých, jí nebylo nic známo – jak nesprávně konstatoval soud prvního stupně – navíc v situaci, kdy žalobce měl reálně možnost si vozidlo důkladně prohlédnout, na což však zcela rezignoval a tím se sám – ve spojení se vzdáním se práv z vadného plnění – na svých právech zkrátil. Využití institutu vzdání se práv z vadného plnění v projednávaném případě, kdy se navíc jednalo o závazkový vztah mezi podnikateli, odvolací soud neshledává jakkoli nemravným či rozporným s principem poctivosti v obchodních vztazích.*
24. Odvolací soud uzavírá, že nárok žalobce na vrácení kupní ceny z titulu vadného plnění není dán, neboť se žalobce v předmětné kupní smlouvě práv z vadného plnění platně vzdal. Z těchto důvodů odvolací soud postupoval podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. a napadený rozsudek změnil tak, že se žaloba zamítá.

25. Vzhledem ke změně napadeného rozsudku odvolací soud dále podle § 224 odst. 1 a 2 o. s. ř. rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů, a to tak, že právo na jejich náhradu přiznal podle § 142 odst. 1 o. s. ř. plně úspěšné žalované.
26. Náklady žalované v řízení před soudem prvního stupně činí celkem 85.716 Kč a sestávají z odměny advokáta za 7 úkonů právní služby po 9.820 Kč podle § 7, § 8 odst. 1 a § 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (převzetí a příprava, vyjádření ze dne 7. 3. 2022, účast na jednání dne 2. 11. 2022, vyjádření ze dne 3. 1. 2023, účast na jednání trvajícím více než dvě hodiny dne 8. 2. 2023, závěrečný návrh ze dne 21. 2. 2023), z paušální náhrady hotových výdajů ve výši 2.100 Kč podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu za 7 úkonů po 300 Kč a z 21 % DPH z částky 70.840 Kč ve výši 14.876 Kč. Třídenní lhůtu k plnění odvolací soud stanovil podle § 160 o. s. ř.
27. Náklady žalované v odvolacím řízení činí celkem 55.526 Kč a sestávají ze zaplaceného soudního poplatku za odvolání ve výši 18.790 Kč, z odměny advokáta za 3 úkony právní služby po 9.820 Kč podle § 7, § 8 odst. 1 a § 11 odst. 1 advokátního tarifu (odvolání, replika, účast na jednání odvolacího soudu dne 5. 9. 2023), z paušální náhrady hotových výdajů ve výši 900 Kč podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu za 3 úkony po 300 Kč a z 21 % DPH z částky 30.360 Kč ve výši 6.376 Kč. Třídenní lhůtu k plnění odvolací soud stanovil podle § 160 o. s. ř.
28. Žalobce, který byl v řízení plně neúspěšný je dále podle § 148 odst. 1 o. s. ř. povinen nahradit náklady řízení státu, přičemž konkrétní výše těchto nákladů bude stanovena samostatným usnesením soudu prvního stupně. Třídenní lhůtu odvolací soud stanovil podle § 160 odst. 1 o. s. ř.
29. Odvoláním nedotčený výrok IV. rozsudku nabyl samostatně právní moci dle § 206 odst. 2 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání zkoumá dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 5. září 2023

JUDr. Jana Knotková v. r.
předsedkyně senátu